

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky k návrhu revize směrnice o ETS (2003/87/EC)
Č. J.	.../2026
DATUM ZPRACOVÁNÍ	26. 8. 2026
KONTAKTNÍ OSOBA	Tomáš Trubačík
TELEFON	778 717 564
E-MAIL	ttrubacik@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) oceňuje, že došlo k části úprav, po kterých průmysl volal například v oblasti lineárního redukčního faktoru, využití výnosů nebo dílčí úpravy rezervy tržní stability. Navržené úpravy poskytují průmyslu více prostoru na realizaci dekarbonizačních opatření, ale čas sám o sobě nestačí. Pro úspěšnou dekarbonizaci průmyslu a potřebné investice jsou potřeba i další podmínky, jako dostupná a funkční infrastruktura včetně technologií pro zachytávání a ukládání uhlíku a zejména konkurenceschopná cena elektřiny, která má zásadní vliv na poptávku po „zelenějších“ produktech. Bez těchto podmínek ani dodatečný čas navíc nepřinese potřebnou změnu.

Pozn.: Některé níže uvedené připomínky již obsahují konkrétní návrhy změn textace revidované směrnice. Tyto SP ČR u dalších svých připomínek a pozic postupně dále doplní, a to i v závislosti na potřebě objasnění některých opatření ze strany Komise a na pokračující analýze návrhu a jeho dopadů. Aktuálním a primárním cílem tohoto dokumentu je včas poukázat na hlavní slabiny a nejistoty v návrhu Komise a, kde je to možné, navrhnout jejich věcná řešení.

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. K cíli snižování emisí obecně

Stále platí připomínky vznešené připomínky SP ČR k revizi Právního rámce pro klima a cíli pro rok 2040. Tedy, že plnění 90% dekarbonizačního cíle ohrožuje konkurenceschopnost evropského průmyslu a je nutné více úsilí věnovat narovnání podmínek vůči 3. zemím a detailně prozkoumat proveditelnost navržených opatření.

- Navržené snižování emisí v horizontu roku 2040 považujeme za nerealistické, extrémně nákladné, fakticky urychlující dekarbonizaci s omezeným prostorem pro transformaci průmyslu v období mezi lety 2040 a 2050.
- Před další diskusí je potřebné důkladně vyhodnotit dopady na jednotlivé sektory a konkrétní členské země, jelikož z dostupného hodnocení dopadů vyplývá, že navržené cíle disproportně dopadnou na energeticky náročný průmysl a tím zejména na průmyslové země jako je ČR. Musí být skutečně zohledněn aktuální stav a reálné technologické, energetické a infrastrukturní možnosti EU, jednotlivých členských zemí a sektorů ekonomiky.
- Vyhodnocení musí vzít daleko více v úvahu a lépe rozpracovat téma konkurenceschopnosti evropského průmyslu vůči průmyslu ve třetích zemích. Již nyní energeticky náročné sektory zažívají stěhování výroby za hranice EU za současného zvýšení importu do EU, či zvažují výhodnost pokračování investic a podnikání v ČR a EU. Tyto sektory poskytují vstupy mnoha dalším odvětvím v ekonomice a často jsou klíčové pro udržení základní míry soběstačnosti.

Dopad představeného návrhu se bohužel vyhodnocuje složitě i díky absenci znalosti o celkovém rámci (dalších uvažovaných cílů) pro rok 2040, kde za SP ČR dlouhodobě prosazujeme technologicky neutrální přístup stanovení jednoho hlavního cíle na úrovni snižování emisí bez dílčích cílů pro OZE, vodík, úspory energie atd.

Přestože EK pracuje na ochraně vnější hranice EU proti nekalým obchodním praktikám, postupně zavádí zohlednění uhlíkové stopy výrobků při importu, snaží se vytvářet podmínky pro uplatnění nízkouhlíkových výrobků formou lead markets, považujeme stávající prostředí za nekompletní a praxí zatím neověřené. V takovém prostředí předpokládaná cena emisní povolenky v rozmezí 150-200 EUR/t pro období 2030-2040 může představovat velmi vysoké riziko ztráty konkurenceschopnosti evropského průmyslu. Domníváme se, že je nutné minimálně zajistit funkčnost uvedených nástrojů a až následně dosáhnout úrovně regulace emisí CO₂ nastavené stávajícím návrhem Směrnice.

Bez silného evropského průmyslu nebude možné financovat ekologickou transformaci ani dlouhodobě udržet vysoké standardy ochrany životního prostředí. Evropská unie by měla podporovat podniky, které investují do moderních technologií a skutečně snižují emise, nikoliv je zatěžovat stále novými povinnostmi. Regulace, která by měla být spíše přeměněna na motivaci, má být prostředkem k dosažení cíle, nikoliv cílem samotným. Každý nový administrativní požadavek musí být odůvodněn prokazatelným přínosem pro životní prostředí a současně posouzen z hlediska dopadu na konkurenceschopnost evropského průmyslu.

Do doby uplatnění všech uvedených nástrojů by tedy Směrnice měla dosahovat výrazně měkčích cílů a k němu vedoucích nástrojů. Nevidíme například žádný důvod ke zpříšňování podmínek bezplatné alokace a diskuze by měla být spíše vedena o odstranění podmínek stávajících.

2. SP ČR obecně nesouhlasí s převodem části výnosů z dražeb emisních povolenek do rozpočtu EU a s možností financovat provoz institucí EK z výnosů z emisních povolenek

EK navrhuje možnost vydražit povolenky a tyto výnosy využít pro provoz Rejstříku Unie (zejm. čl. 19, odst. 1a). EK taktéž v rámci návrhu Víceletého finančního rámce navrhuje využít 30 % výnosů z dražeb emisních povolenek na financování rozpočtu EU (tzv. vlastní zdroje). SP ČR s tímto postupem nesouhlasí. Výnosy z emisních povolenek by měly být využity v souladu s čl. 10, zejména na podporu dekarbonizačních opatření a podporu konkurenceschopnosti v sektorech zařazených do ETS1.

KONKRÉTNÍ PŘÍPOMÍNKY

3. K čl. 3 písm. e, bod (i) (definice „zařízení“)

EK navrhuje v rámci revize úpravu/rozšíření definice zařízení, na které se vztahuje ETS1, odstraněním sousloví „v dotyčném místě“. Z pohledu SP ČR je toto rozšíření nadbytečné. Zařízení, která jsou v tuto chvíli mimo ETS1, budou velmi pravděpodobně podle platné evropské (!) legislativy od roku 2028 pokryta systémem ETS 2.

Navrhujeme zachování původního znění definice:

„(e) 'installation' means either of the following:

*(i) a stationary technical unit where one or more activities listed in Annex I are carried out and any other directly associated activities which have a technical connection with the activities carried out **on that site** and which could have an effect on emissions and pollution; ...“*

4. K čl. 9 (množství povolenek, lineární redukční faktor)

SP ČR vítá zmírnění trajektorie snižování povolenek (LRF) v systému z 4,3 %, resp. (4,4 %) na 3,7 % pro období 2031-2035 a následně na 1,7 %. **Upozorňujeme nicméně, že nadále obecně absentují ekonomické a technické podmínky dekarbonizace, bez kterých toto prodloužení pouze v čase oddaluje aktuální problém.**

Zároveň odmítáme, aby LRF pro roky 2036-2040 záviselo na tom, jak se podaří či nepodaří zajistit mezinárodní kredity. Požadujeme předvídatelnost, tj. aby LRF 1,7 % zůstal a kredity tvořily separátní položku (viz připomínka k mezinárodním kreditům čl. 9b).

5. K čl. 9b (mezinárodní kredity)

Objem externích kreditů k využití by měl být dodatečný, nikoliv vyčleněný v rámci celkového objemu povolenek.

I přes nutnost prioritizace Unijních dekarbonizačních opatření by možnost využití kreditů měla být jistotou, nikoliv záviset na úspěchu Komise tyto kredity generovat/nakoupit. Nelze tedy při neúspěchu zvyšovat LRF (viz připomínka k čl. 9).

Obecně podporujeme možnost využití mezinárodních kreditů, avšak je třeba opatrnost – rizikem jsou např. významnější opatření v sektorech ve třetích zemích konkurujícím evropským zařízením v EU ETS.

EK navrhuje až 260 mil. povolenek v rámci celkové alokace využít k nákupu externích kreditů jednotlivými provozovateli. SP ČR navrhuje, aby tento objem byl nad rámec celkového objemu povolenek (obdobně jako je to v případě nástroje dle čl. 9c domácí permanentní odstranění uhlíku). Obdobně bylo postupováno i v předchozích obdobích (2008-2012), kdy bylo možné určité procento externích kreditů využít nad rámec alokace.

Navrhujeme následující úpravy:

„1. The Union-wide quantity of allowances referred to in Article 9 shall be increased by 260 million allowances Up to 260 million allowances from the Union-wide quantity of allowances referred to in Article 9 shall be made available to the facility for the purchase of up to 260 Mt of high quality and high integrity international credits, out of the international credits provided in Regulation 2021/1119/EU, to contribute to the climate ambition of the activities listed in Annex I from 2036 to 2040.“

...

„4. Subject to the report in paragraph 3, by way of derogation from Article 9, in the event that high-quality and high-integrity, cost-effective international credits referred to in paragraph 1, are not available, the linear factor shall revert to 2.7% from 2036.“

6. K čl. 9c (carbon removals, CCUS, DACCS)

Vítáme navržený přístup, který zaručuje převedení odpovědnosti za vyřazování povolenek na navazující odvětví (downstream), pokud tyto spadají po EU ETS.

Vítáme také příslib řešení situace, kdy CO₂ není využito v produktech jako takových, ale i v objektech, které nejsou povahou výroby. Stejně tak uvítáme metodiku rozlišení původu CO₂ (fosil x nefosil).

- Chybí opatření k rozšíření seznamu CCU produktů, kde nevzniká povinnost vyřazovat povolenky, a to na základě vyhodnocení celkového environmentálního přínosu (vs. nesmyslná podmínka trvalého vázání CO₂).
- U DACC/Bio-CCU/S vítáme vlastní zdroj povolenek nad rámec emisního stropu a bez uplatnění LRF (vč. možnosti provozovatelů kompenzovat vlastní fosilní emise). Nevýhoda = technická a ekonomická nepřipravenost.
- Vzhledem k pochybnostem o dostupnosti navrhovaných způsobilých technologií by ČR měla požadovat zahrnutí CCU mezi způsobilé.

7. K čl. 10, odst. 1 (dražení povolenek)

Poměr sice papírově zůstává (57 % : 43 %), avšak z podílu na bezplatnou alokaci se ubírá mnoho povolenek na různé účely a firmy z nich ve výsledku vůbec nemusí mít prospěch ochranný ani investiční. Podobně je to i u aukčních povolenek.

- Celkově **je třeba vyjasnit započítávání povolenek, aby bylo možné vytvořit adekvátní pozice (včetně odvození flexibilit pro vyvarování se CSCF) a odvodit dopady na základě těchto informací.**
- Je tedy potřeba podíly upravit tak, aby bylo dost povolenek pro účely bezplatné alokace a současně vytvořit dostatečnou kapsu pro CSCF flexibilitu – nespuštění CSCF musí být mezi primárními cíli.

8. K čl. 10, odst. 3 (využití výnosů)

Vítáme pokrok v podobě stanovení minimálního podílu národních výnosů určeného pro EU ETS sektory.

- Výnosy by však měly být maximálně cirkulovány, a tak **50% podíl považujeme za nedostatečný.** Preferenčně by měly být výnosy směřovány právě do energeticky náročných odvětví – na dekarbonizaci a ochranu konkurenceschopnosti (vč. zajištění plného vyplácení nárokových kompenzací nepřímých nákladů)
- Nesouhlasíme také s povinností členských států využít výnosy z aukcí do 3 let od jejich nabytí (písm. k, pododstavec 3) - byť je to pravděpodobný scénář, jde o zbytečně svazující podmínku, která může jít proti některým situacím a specifickým potřebám. Konkrétní návrh na úpravu:
„(k) ... ~~Member States shall disburse their revenues by the third year after the year of generation.~~
...“
- Dále navrhuje upravit prioritní využití prostředků a explicitně zahrnout oblast dálkového vytápění (čl. 10 odst. 3 písm. b) a upravit znění v rámci využití prostředků v odpadovém hospodářství (čl. 10 odst. 3 písm. g)

Konkrétní návrhy na úpravy:

*„(b) to develop clean energies, **district heating**, electricity storage and grids for electricity transmission and distribution particularly around industrial clusters in view of the increased electricity demand from industrial decarbonisation projects, as well as to meet the commitments on renewable energies, on energy efficiency and inter-connection set out in National Energy and Climate Plans;“*

...

„(g) to support competent authorities involved in the collection and disposal of municipal waste in the implementation of measures in line with the higher steps of the waste hierarchy as defined in Article 4 of the Directive 2008/98/EC, ~~namely waste prevention, preparing for reuse, separate collection, sorting and recycling;~~

9. K čl. 10a, odst. 1 (CBAM faktor a bezplatná alokace)

Vítáme sice snahu o prodloužení phase-outu bezplatné alokace a zmírnění CBAM faktoru, avšak návrh je zcela nedostatečný a nereflektuje absenci podmínek pro dekarbonizační investice a chybně nastavený a zatím nevyzkoušený CBAM.

- Navržené prodloužení phase-outu bezplatné alokace nesmí být vnímáno jako opatření k zajištění ochrany exportu pod CBAM, resp. jako náhrada za stále chybějící spolehlivý mechanismus ochrany, na jehož zavedení nadále trváme.
- Minimálně do roku 2030 by měl být CBAM faktor vysoký a až po zajištění podmínek pro dekarbonizaci a zefektivnění CBAM se může posupně snižovat při dodržení aktuálně navrženého roku ukončení phase-outu.
- Zásadně odmítáme, aby byly povolenky „uspořené“ v systému díky phase-outu bezplatné alokace odvedeny do Inovačního fondu a NER. Tyto musí být v každém případě využity na variabilní podporu dekarbonizace CBAM sektorů.

10. K čl. 10a, odst. 2 (benchmarky pro bezplatnou alokaci)

Vítáme zmírnění max. ročního snížení benchmarků z 2,5 % na 2 %. Lépe reflektuje situaci na trhu, resp. krizi v průmyslu, a znamená celkové max. snížení BMs(2013-2020) v období 2031-2035 o 50 % (tj. jako v období 2026-2030).

- Chybí pokračování pravidla čl. 10a, odst. 2, pododst. 3, písm. e), které zabraňuje vlivu přímé redukce železa (DRI) na BM pro tekutý kov – riziko snížení BM namísto 7,5 % (oproti BM 2013-2020) o 50 %. Pravidlo je třeba zachovat.
- Požadujeme změnu způsobu odvození benchmarků – namísto dnešních 10 % počtu emisně nejefektivnějších zařízení v EU na alespoň 10 % kapacity. To zajistí reprezentativnější vzorek a objektivnější přístup.
- Vítáme plán zavedení sektorových fall-back benchmarků – požadujeme specifické fall-back benchmarky i na činnosti pod výrobou železa a oceli, nadále při trvání na odvozování od 10% výrobní kapacity v EU (viz výše).

Vítáme návrh na snížení těchto benchmarků a současně snahu Komise vypočítat snížení max. redukčního faktoru tak, aby nebyl použit CSCF. Vyvarování se spuštění CSCF by mělo být prioritou.

- Nadále však chybí stanovení dle 10% kapacity, nikoliv 10 % počtu zařízení. To by mělo být aplikováno již nyní, jinak jsou efekt a reflexe reálných možností použití čistších zdrojů např. větších zařízení významně utlumeny.
- Vítáme separátní návrh k tomuto opatření (od revize EU ETS) a zrychlenou proceduru schvalování, stejně jako účinnost na roky 2026-2030 a formát zpětné účinnosti za rok 2026. Tento harmonogram nesmí být zpožděn.

11.K čl. 10a, odst. 3b, 3c (pravidla pro bezplatnou alokaci)

1. Požadujeme zrušení podmíněnosti bezplatné alokace v ETS1

Stávající směrnice v čl. 10a již nyní podmiňuje získání bezplatné alokace implementací doporučení z energetického auditu, jehož zpracování vychází z povinnosti ze směrnice o energetické účinnosti.

Navrhujeme tuto podmíněnost zrušit.

Odůvodnění:

Účelem bezplatné alokace je ochrana proti úniku uhlíku, zatímco energetické audity sledují zcela jiný cíl zvyšování energetické účinnosti/úsporu energie. Jsou navíc často formulovány obecně. Vázat na tuto povinnost až 20 % bezplatné alokace má potenciálně významný ekonomický dopad. V některých případech mohou navíc požadavky na energetickou účinnost jít proti opatřením na snížení emisí skleníkových plynů, protože nové technologie často vyžadují více energie (např. instalace zařízení pro zachycování uhlíku (CCU)) nebo může dojít k navyšování spotřeby primární energie přechodem na elektřinu.

2. Zásadně odmítáme jakékoliv další podmiňování bezplatné alokace – ať již dekarbonizačními plány nebo proinvestováním obdržené bezplatné alokace. Samotný mechanismus benchmarků je dostatečně motivační. Při absenci podmínek pro dekarbonizaci jde o extrémně nebezpečný návrh. **Navrhujeme odstavce 3b a 3c zrušit bez náhrady.**

Odůvodnění:

- Nová podmíněnost penalizuje evropské výrobce vůči konkurentům, které takové podmínky nemají; dovozci budou nadále těžit z úlevy na CBAM náklady, odvozené ze získávání bezplatné alokace evropských zařízení v plné výši.
- Navržená podmíněnost ani nekoresponduje se scénáři uváděnými v Impact assessmentu, který a) nepracuje s podmíněností bezplatné alokace pro CBAM sektory a b) počítá s postupným zaváděním podmíněnosti od roku 2031.
- Odst. 3b. Není zatím jasné, jak bude dekarbonizační plán (Invest in EU decarbonization plan) závazný a jak se bude přistupovat k neplnění, pokud jsou důvodem mimořádné situace či objektivní překážky, a/nebo pokud nedojde k uvedenému snížení emisí.

- Odst. 3c. Podmínka alokace 20 % povolenek až po dokončení projektu znamená extrémní zásah do cashflow firem, který sám podkopává ekonomiku investic, potřebu zajistit minimalizaci výdajů v době jejich realizace. Je třeba zrušit.
- Podmínka proinvestování 100 % bezplatné alokace obdržené v daném pětiletém období při pravidlu „80/20“ je zcela nesmyslná, penalizační a demotivační, zvláště při absenci podmínek pro dekarbonizaci. Firma dá více než dostane. Požadujeme zrušit.
- Návrh Komise nezavádí mechanismy, které by zajistily snížení nákladů na povolenky firmám v době realizace dekarbonizačních investic. Je třeba je zavést.

Pokud by nebyla podmíněnost zrušena, je třeba minimálně vyřešit:

- Dostatek času: Mezi budoucím představením a schválením bližších pravidel pro podmíněnost bezplatné alokace a termínem pro předložení prvních plánů je velmi málo času. Dostatek času je přitom pro firmy zásadní pro případné plánování.
- Vyřešit otázku dekarbonizačních investic v hard-to-abate sektorech, kde to nejde bez CCUS infrastruktury 3. subjektů – podnik by neměl mít vázanou bezplatnou alokaci např. na zpoždění budování infrastruktury CCUS (ani tu 80% ani tu 20% část).
- Modfond: Případná možnost výjimky z podmíněnosti bezplatné alokace musí být zajištěna i pro zařízení s investicemi pod Modernizačním fondem. Návrh nevysvětluje, proč jsou pod výjimkou pouze Inovační fond a Inovační průmyslová banka (IDB) a Investment Booster.

12.K čl. 10b odst. 4 (zachování bezplatné alokace v sektoru teplárenství)

EK navrhuje postupně lineárně snižovat od roku 2031 do roku 2040 volnou alokaci pro dálkové vytápění. SP ČR požaduje zachovat volnou alokaci i v období 2031 až 2040. Dle předpokladů EK uvedených v rámci analýzy dopadů návrhu revize je předpokládána průměrná cena povolenky EUA v ETS1 v období 2031-2040 na úrovni 150 EUR/EUA. Dokud nedojde v sektorech mimo ETS1 k nastavení obdobné ceny, je třeba zachovat volnou alokaci pro dodávku tepla, aby byly alespoň částečně zmírněny dopady na snížení konkurenceschopnosti ETS1 subjektů na trhu s teplem.

Návrh upraveného znění:

„4. Other sectors and subsectors are considered to be able to pass on more of the costs of allowances in product prices, and shall be allocated allowances free of charge at 30 % of the quantity determined pursuant to Article 10a. Unless otherwise decided in the review pursuant to Article 30, free allocations to other sectors and subsectors, except district heating, shall decrease by equal amounts after 2026 so as to reach a level of no free allocation in 2030. ~~Free allocation to district heating shall decrease by equal amounts after 2030 so as to reach a level of no free allocation in 2040.~~“

13.K čl. 10cb (Inovační fond)

Vítáme pokračování Inovačního fondu až do roku 2040, nicméně je nutné zapracovat na jeho celkovém zefektivnění, tj. aby byl pro projekty svými podmínkami dostupnější a aby se neopakovala situace jeho dosavadního neúspěchu.

- IF by měl být naplněn z jiných zdrojů než z povolenek ušetřených díky CBAM faktoru. Ty by měly být určeny výhradně CBAM sektorům na financování jejich opatření skrze různé fondy a na účely jejich podpory (viz bod 9 výše).
- Vítáme zaměření na inovativní průmyslové technologie, jejichž budoucí technická i ekonomická vyspělost tvoří jednu z podmínek úspěšné dekarbonizace nejen ocelářského sektoru.
- Postrádáme pevnější pravidla ke spravedlivé geografické distribuci podpory z IF – ideálně ve formě národních obálek, které by mohly být překročitelné pouze v případě dlouhodobějšího nečerpání v daném členském státě.
 - SP ČR proto navrhuje doplnit obálku pro státy s nižším HDP než je průměr EU (obdobně jako je to v případě mechanismu dle čl. 10cc Průmyslová dekarbonizační banka).
 - Zároveň by měly být umožněny investice do činností spojených s jadernými technologiemi.

Návrh upraveného znění:

*„3. The Innovation Fund shall support projects in the territory of all Member States in sectors listed in Annex I and III, including products, technologies and processes substituting carbon-intensive ones; innovative renewable energy and energy storage technologies, including the manufacturing of clean technologies **and nuclear technologies**; electrification; environmentally safe carbon capture and utilisation (CCU) that contributes substantially to mitigating climate change, environmentally safe capture, transport and geological storage (CCS) of CO₂, in particular for hard-to-abate industrial emissions; direct atmospheric CO₂ capture with safe, sustainable and permanent storage (DACCS); and breakthrough innovative technologies and infrastructure, including electrification, production of low- and zero-carbon fuels, to decarbonise maritime and aviation. For the aviation and maritime sectors, the Innovation Fund may also support measures to reduce the overall climate impact, including non-CO₂ effects. **In the first 18 months of operation, a share of allowances shall be reserved for projects in the group of Member States with a GDP per capita at market prices below 75 % of the Union average in the period 2022 to 2024, equal to 100 million allowances. After 18 months this reserved amount shall be reduced to 60 million.**“*

14.K čl. 10cc, 10cd a 10 ce (Průmyslová dekarbonizační banka a Investment booster)

Vítáme návrh na vznik Investment boosteru a navazující Dekarbonizační banky.

Vítáme od samého počátku uvažovanou alokaci pro státy s nižším HDP než je průměr EU. Dovedli bychom si nicméně představit i **trvalejší formu (národní obálky)** než jen počáteční rezervaci alokace. **Nesouhlasíme tedy v tomto ohledu s principem first-come first-served (Investment booster).** Chybí nám znalost detailů fungování obou těles, včetně governance, dalších podmínek a rozhodovací procedury. Rizika spatřujeme v podmínce krátké doby realizace projektů (30 měsíců) a ve formě podpory 50 % ex ante a 50 % ex post – může ekonomicky nevycházet a vyvolávat nejistoty.

Teprve vyhodnocujeme způsob podpory v podobě **pevné sazby uhlíkové premie za nevypuštěnou tunu CO₂ (Investment booster)** a soutěžního výběrového řízení, carbon contracts for difference nebo fixní uhlíkové premii (Průmyslová dekarbonizační banka).

Není nám zároveň jasné, zda budou v rámci obou finančních mechanismů projekty soutěžit mezi sebou napříč odvětvími. **Jsme přesvědčeni, že by se mělo soutěžit v rámci odvětví/činností (např. v rámci**

NACE). Zároveň by neměly být diskriminovány zejména elektrifikační projekty v zemích s vyšší emisní intenzitou výroby elektřiny.

Část alokace obou nástrojů by pak měla být rezervována pro malé a střední podniky, pro které je administrativně náročné řešit projektovou žádost v celoevropském programu a soutěžit s velkými nadnárodními podniky.

15.K čl. 10d (Modernizační fond)

Vítáme, že ČR je nadále způsobilá v pokračování financování opatření skrze MF (až do r. 2040), a to i přes menší množství očekávaných prostředků.

- Vítáme rovněž explicitní důraz na způsobilost dekarbonizačních opatření v průmyslu a jejich zařazení pod prioritní investice, na které má být alokováno 95 % z celkového objemu MF. U neprioritních investic požadujeme umožnění financování i přechodových projektů na zemní plyn.
- Zásadní roli v úspěšnosti realizace dekarbonizačních projektů v průmyslu však bude vedle samotné prioritizace hrát i nastavení dostatečné intenzity podpory a zajištění externích podmínek pro ekonomickou životnost projektů. V tomto ohledu požadujeme explicitně umožnit kumulaci podpor.
- Odst. 2. bod (b): Za negativní považujeme návrh plošné podmínky povinného snížení celkové spotřeby energie prostřednictvím energetické účinnosti nejméně o 20 %. Tato podmínka je zbytečná a může omezit významné projekty.
- Odst. 1: Současně požadujeme vysvětlení požadavku na využití 0,5 % celkového množství povolenek dle pravidel Průmyslové dekarbonizační banky (IDB). Je navíc třeba vysvětlit, jak se toto promítne do praxe z hlediska podpory.

Konkrétní návrh:

Odst. 2. Bod (b) *“(b) the reduction of overall energy use through energy efficiency ~~by at least 20% in industry, transport and buildings, avoiding any risk of fossil fuel lock-in and fostering circularity, and the recovery of waste heat from incineration plants for district heating;~~”*

16.K čl. 10da (Rule of Law, podmínky čerpání z Modernizačního fondu)

Chápeme potřebu ochrany čerpaných prostředků. Nicméně se domníváme, že je třeba upravit čl. 10da tak, aby opatření podle odst. 3 písm. (b) nedopadala na podporu již přiznanou konkrétním projektům, tj. projektům s rozhodnutím o podpoře nebo s uzavřenou smlouvou, případně minimálně tam, kde byla zahájena fyzická realizace.

- Požadujeme proporcionalitu a cílenost: případné pozastavení pouze té části prostředků nebo prioritní oblasti, které se zjištěné porušení přímo týká, nikoliv celé národní obálky.
- Požadujeme, aby byla do čl. 10da výslovně převzata zásada čl. 5 odst. 2 nařízení 2020/2092: opatření se týkají členského státu, nikoliv konečných příjemců, a členský stát je povinen konečným příjemcům nadále plnit své závazky v plné výši.

- Požadujeme vyloučení zpětné působnosti – opatření se nesmí vztahovat na rozhodnutí o vyplacení přijatá před vstupem novely v účinnost.
- Požadujeme, aby pozastavené prostředky zůstaly zachovány pro daný členský stát a byly uvolněny po nápravě, nikoliv přerozděleny.
- Požadujeme, aby pozastavení podpory z důvodů mimo kontrolu provozovatele nemělo za následek ztrátu osvobození od podmíněnosti bezplatné alokace podle čl. 10a(3c), kterou nadále v principu odmítáme.

17.K čl. 12a (zahrnutí energetického využití odpadu)

Z pohledu SP ČR je zahrnutí energetického využití odpadu nesystémové a podkopává hierarchii nakládání s odpady. Bez adekvátních opatření i na straně alternativních způsobů nakládání s odpady dle odpadové hierarchie dojde k odklonu odpadů mimo energetické využití. **Z tohoto důvodu, navrhuje zahrnutí ZEVO vůbec nezavádět.**

Pokud by k navrženému postupnému zahrnutí ZEVO pro účely vyřazování povolenek mělo přesto dojít, je třeba:

- zajistit i související bezplatnou alokaci pro tato zařízení.

Návrh upraveného znění:

Čl. 12a „... Waste incineration and waste co-incineration installations that become subject to the system from 2031 shall be able to use the free allocation mechanisms of Article 10a.“

18.K čl. 12b (výjimky pro zahrnutí energetického využití odpadu)

Z pohledu SP ČR by mělo být možné pro členské státy zvolit opt-out bez dalších podmínek.

Návrh upraveného znění:

„1. By way of derogation from Articles 12 and 12a, the competent authority of a Member State may exempt installations under the activity ‘Waste incineration and waste co incineration’ referred to in Annex I, from the obligation to surrender allowances for the emissions of a given reference year up to 2035, provided that the Member State demonstrates that at least two out of the following three conditions are met:

(a) The Member State concerned has a national carbon tax in force for the emissions of the years 2031 to 2035, covering the activity referred to in in Annex I; the national law setting the tax rates applicable for the years 2031 to 2035 has, by the date of notification in accordance with 31 July 2029, entered into force; for the reference year, the national carbon tax of the Member State concerned effectively paid by that regulated entity is higher than the average auction clearing price of the emissions trading system established under this Chapter, adjusted for the gradual phase-in for the sector in accordance with Article 12a; the Member State concerned shall notify the Commission of any subsequent change to the national carbon tax;

(b) The Member State concerned has the policies in place to achieve the targets under Article 11(2)(d) and (e) of Directive 2008/98/EC and is on track to meet those targets;

~~(c) The Member State concerned has the policies in place to achieve the target under Article 5(5) of Directive 1999/31/EC and is on track to meet that target.“~~

V případě využití opt-outu měl být uplatněn obdobný náběh povinností jako v případě neuplatnění opt-outu, tedy postupná aplikace povinností ve 4-letém období. Je tedy potřeba vložit nový odstavec v čl. 12b podobně jako je v čl. 12a.

Návrh upraveného znění:

„Waste incineration and waste co-incineration installations that become subject to the system from 2035 shall be liable to surrender allowances according to the following schedule:

- (a) 25% of verified emissions reported for 2035 that would be subject to surrender requirements in accordance with Article 12;**
- (b) 50% of verified emissions reported for 2036 that would be subject to surrender requirements in accordance with Article 12;**
- (c) 75 % of verified emissions reported for 2037 that would be subject to surrender requirements in accordance with Article 12;**
- (d) 100% of verified emissions reported for 2038 and each year thereafter in accordance with Article 12.“**

V případě zavedení zahrnutí ZEVO do systému ETS 1 není z pohledu SP ČR jisté, že by ČR případně splnila podmínky pro opt-out dle návrhu EK.

Navrhujeme případně doplnit další podmínku, aby bylo zajištěno, že nebude vybudována nadkapacita energetického využití odpadů. Pro opt-out by pak měly být splněny alespoň 2 ze 4 podmínek.

Konkrétní návrh:

Doplnění čl. 12b, odst. 1

*„...at least two of the following ~~three~~ **four** conditions are met:*

...

(d) the share of waste incineration (waste energy recovery) in the Member State as of year X is less than Y% of total waste production“

19.K čl. 27 (výjimky pro malá zařízení)

S ohledem na zavádění ETS 2 na evropské úrovni navrhujeme pro zařízení s emisemi do 25 000 tun CO₂ ročně **zavedení plošné výjimky**, a to bez ohledu na limit výrobní kapacity v Tabulce Annexu I.

Směrnice pouze nabízí v Článku 27 možnost jednotlivým členským státům vyjmout ze systému EU ETS provozy s emisemi do 25 000 tun CO₂ a nahradit je zjednodušeným národním opatřením. Česká republika (v zákoně č. 383/2012 Sb.) zavedla zúženou výjimku pouze do 2 500 tun CO₂ (lze to tedy považovat za národní gold-plating), kdy konkurenti v zemích jako Francie, Itálie či Španělsko přitom využívají plnou výjimku do 25 000 tun. Uvnitř jednotného trhu tak čelíme nestejným podmínkám. Z tohoto důvodu by bylo zavedení plošné výjimky lepším řešením.

Složitost systému ETS 1 a nově navrhovaná pravidla podmíněnosti bezplatné alokace jsou pro malé podniky, které ale výrobní kapacitou nad 20t/denně spadnou do systému, administrativně náročné, bez adekvátního přínosu pro klima.

20.K čl. 29a (Nástroje pro situace s nadměrnou cenovou fluktuací)

Domníváme se, že původní nástroj na změkčování dopadů fluktuace ceny povolenky již není v cenách převyšujících 100 EUR/t funkční a tedy neplní svoji původní úlohu. Zároveň může podstatná fluktuace ceny povolenky způsobovat přímé a významné hospodářské škody skrze ceny elektřiny a primárních materiálů. Domníváme se, že by bylo vhodné článek 29a upravit pro budoucí období tak, aby zajišťoval přiměřenou stabilitu ceny ve střednědobém horizontu a poskytoval předvídatelný výhled účastníkům trhu.

Navrhujeme ustanovení upravit následovně:

*„1. If the average allowance price for the six preceding calendar months is more than ~~2,4 times~~ **25 %** higher than the average allowance price for the preceding two-year reference period, ~~75~~ **150** million allowances shall be released from the market stability reserve in accordance with Article 1(7) of Decision (EU) 2015/1814.“*

21.Připomínky k rozhodnutí (EU) 2015/1814 (Rezerva tržní stability)

Nejsme si jisti, zda jsou navržené změny jako vyšší intake rate a změna thresholdů dostatečné, aby skutečně více korigovaly cenu povolenky.